

ע"פ 8861/20 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייט

ע"פ 8861/20

לפני:
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט ג' קרא
כבוד השופט ד' מינץ

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר
שבע בתפח"ע 61484-12-19 מיום 21.10.2020
שניתן על ידי כב' סג"נ נתן זלוצ'ובר וכב' השופטים
דינה כהן ודניאל בן טולילה

תאריך הישיבה: י"ד בכסלו התשפ"ב (18.11.21)

בשם המערער: עו"ד נועם בונדר
בשם המשיבה: עו"ד סיגל בלום
בשם שירות המבחן: עו"ס ברכה וייס

פסק-דין

השופט ג' קרא:

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע בתפח"ע 61484-12-19 (כבוד השופטים נ' זלוצ'ובר (סג"נ), ד' כהן-ד' בן טולילה) מיום 21.10.2020, בגדרו נדון המערער לשמונה שנות מאסר, בניכוי ימי מעצרו; הפעלת עונש מאסר מותנה של 4 חודשי מאסר במצטבר לעונש המאסר; מאסרים מותנים; ופיצוי למתלוננת בסך של 50,000 ש"ח.

פרטי ההליך בבית המשפט המחוזי

1. המערער הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון בעבירות של ניסיון למעשה סדום, מעשה מגונה בקטינה מתחת לגיל 16 שלא בהסכמתה החופשית (עבירה לפי סעיפים 347(ב) יחד עם 345(ב)(1) בנסיבות סעיף 345(א)(1) וסעיף 25 ועבירה לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיף 345(ב)(1) ו-345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1997) ובעבירה של הפרת צו פיקוח (לפי סעיף 22(א) לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ה-2005 (להלן: חוק הפיקוח)).
2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, פנה המערער לקטינה בת חמש, הולך אותה למבואה המצויה מאחורי מבנה ציבורי גדול, ובתואנה של משחק חשף בפניה את איבר מינו, ביקש ממנה לגעת באיברו, שם אותו על שפתיה וביקש ממנה "שתעשה לו כמו סוכריה", אולם הקטינה סירבה וסכרה את פיה והמערער אונן בפניה עד הגיעו לסיפוק מיני. לאחר מכן, אמר המערער לקטינה שלא קרה דבר והורה לה לחזור לביתה. מעשים אלו בוצעו כאשר המערער נתן לצו פיקוח ומעקב שהוטל עליו מכוח חוק הפיקוח.
3. בגזר דינו העמיד בית משפט קמא את מתחם העונש ההולם על מאסר לתקופה של חמש עד תשע שנים. בקביעה זו הובאו לידי ביטוי הערכים החברתיים המוגנים ומידת הפגיעה הגבוהה בהם; עונשי המינימום הקבועים לצד עבירה של מעשה מגונה, בה הורשע המערער; ביצוע העבירות בצהרי היום בלבה של העיר, תוך ניצול מחפיר של תמימות פעוטה חסרת ישע בת 5, מתוך מחשבה תחילה, אשר רק בשל התנהלותה נותר מעשה הסדום שביקש המערער לבצע בה בבחינת ניסיון בלבד, ונקיטת התנהגות מניפולטיבית, וכל זאת - בעודו מצוי תחת צו פיקוח בסמוך לאחר שניתן, בגדרו נאסר עליו, בין היתר, ליצור קשר עם קטינים או לשהות בחברתם שלא בנוכחות אדם בגיר המודע לעבירה ולמגבלה ואשר אושר על ידי קצין פיקוח. כן הובא בחשבון הנזק החמור שנגרם לקטינה, הסובלת מתסמינים פוסט טראומטיים, ולמשפחתה, והדרך הארוכה לשיקומה כפי שעלה מתסקיר נפגעת העבירה.
4. בקביעת עונשו של המערער בתוך מתחם העונש, נשקלו הודאתו, על החיסכון בזמן שיפוטי הכרוך בה וחרטתו המילולית, שלא נלוותה לה נטילת אחריות של ממש, כעולה מדברי המערער לשירות המבחן כמו גם לבית המשפט; עברו הפלילי המכביד, הכולל עשר הרשעות קודמות רובן ככולן נוגעות לעבירות מין בקטינים ומעשים מגונים בפומבי; העדר הרתעה חרף עונשי המאסר שריצה המערער לאורך השנים; העדר המלצה טיפולית מצד שירות המבחן; קיומם של גורמי סיכון משמעותיים רבים בעניינו של המערער, לרבות עמדותיו הקורבניות, שאף הובעו גם בפני בית המשפט קמא; הערכת שירות המבחן כי רמת הסיכון הנשקפת ממנו להתנהגות מינית פוגענית היא גבוהה; וביצוע העבירות זמן קצר לאחר שחרורו ממאסר בעוד צו פיקוח ומאסר מותנה תלויים ועומדים נגדו.

על רקע כל אלו, קבע בית המשפט קמא כי אין דרך אמיתית להרתיע את המערער ובענישתו יש לשים דגש על שיקולי המניעה והגמול, ולא על שיקולי הרתעת היחיד, ונגזרו עליו העונשים שפורטו לעיל.

טענות הצדדים

5. מלכתחילה הופנה הערעור כלפי חומרת העונש, אולם במהלך הדיון לפנינו ביקש המערער עצמו - בניגוד לעמדת בא-כוחו - לחזור בו מהודייתו. לאחר ששמענו את דברי המערער והוקרא לו כתב האישום המתוקן, הסתבר כי הלכה למעשה מודה המערער בעובדות כתב האישום ובקשתו לחזרה מהודאה נדחתה על אתר והדיון לפנינו נמשך במתכונתו המקורית, כערעור המופנה כלפי חומרת העונש.

6. נימוקי הערעור לא הופנו כלפי מתחם העונש ההולם אלא התמקדו במיקומו של המערער בקצהו העליון. נטען כי בית המשפט קמא החמיר עם המערער, בכך שלא נתן משקל להודאתו שניתנה בהזדמנות הראשונה ובניגוד לעצת בא-כוחו באותה עת, באופן המעיד על כנותה ולכך שאלמלא ההודאה ספק אם ניתן היה להעמידו לדיון. לפיכך, מעבר לנטילת האחריות ולחסכון בזמן שיפוטי, שהובאו בחשבון לטובת המערער, היה בכך כדי להקל על מידת הלחץ הנפשי של משפחת המתלוננת. עוד נטען כי לא ניתן "משקל מסויים" לרצון המערער להשתלב בהליך טיפולי, ולכך נוספה הטענה בדיון לפנינו כי זה עתה שולב המערער בקבוצה ייעודית לעברייני מין; למצבו המשפחתי העגום; לכך שניהל אורח חיים נורמטיבי עד שנפגע בתאונת דרכים בעקבותיה שונה נתיב חייו; להעדר תמיכה משפחתית וביקורים באופן המחריף את משמעות עונש המאסר הממושך שהוטל עליו.

המערער עצמו דיבר לפנינו בהדגישו, בין היתר, את רצונו בטיפול ואת טענתו כי מאסר ממושך אינו המענה למצבו.

7. באת-כוח המשיבה סמכה ידיה על גזר הדין ועל נימוקיו. לשיטתה, אין כל מקום להקל עם המערער, אשר בעברו הפלילי פגע פגיעות מיניות בילדות קטנות, לרבות מקרה קודם שנסיבותיו דומות למקרה הנוכחי, וכאשר העבירות עליהן נדון המערער כעת בוצעו תוך הפרת צו פיקוח, שניתן שישה חודשים בלבד לפני כן. בדבריה הדגישה באת-כוח המשיבה כי המימד העיקרי בענישת המערער הוא מימד המניעה, בשל הסיכון הגבוה מאוד הנשקף מממנו וכן עמדה על הפגיעה הקשה בקטינה, שנפגעה ליד ביתה, הנאלצת לעבור במקום בו בוצעו בה העבירות מדי יום.

8. עוד יש לציין כי בא כוחו של המערער ביקש כי נורה על דחיית הדיון על מנת לאפשר למערער להשתלב בהליך הטיפולי, כך שניתן יהיה לבחון את כנות מאמציו וליתן לו תמריץ להתמיד בהליך באופן שיביא לסיום התנהלותו הפוגענית ושיא תועלת לחברה. אולם, לא מצאנו להיעתר לבקשה, שכן מדברי נציגת שירות המבחן למבוגרים בדיון לפנינו, כי ההליך הטיפולי הדרוש למערער יארך כשנתיים וחצי לכל הפחות.

עוד נציין כי מתסקיר עדכני של שירות המבחן שהונח לפנינו עולה כי המערער מביע מוטיבציה להמשך טיפול בתחום עבירות המין, כי גובשה עבורו תוכנית רב שלבית וכי הוא שולב בקבוצה פסיכו חינוכית לעברייני מין.

9. לאחר שעיינו בערעור על צרופותיו, בגזר דינו של בית משפט קמא ובתסקיר עדכני של שירות המבחן, ושמענו את טענות הצדדים, את נציגת שירות המבחן ואת המערער עצמו, הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

10. בניגוד לטענת המערער לא מצאנו כי נפל פגם כלשהו במערך שיקוליו של בית המשפט קמא ובאיזון ביניהם בקביעת עונשו בתוך מתחם העונש ההולם. נהפוך הוא, גזר הדין משקף דיון מפורט, מקיף ושקול של כלל הנסיבות הרלוונטיות. גם אנחנו, כבית משפט קמא לפנינו, התרשמנו באופן בלתי אמצעי כי המערער נוטה למזער ממעשיו וממידת אחריותו ואין בדבריו נטילת אחריות של ממש, אלא הטחת האשמות ותלונות כלפי גורמים חיצוניים. עמדותיו אלו של המערער, כפי שבאו לידי ביטוי בדיון, תואמות לתמונה העולה מתסקיר שירות המבחן ביחס לעיוותי החשיבה בהם הוא לוקה, לקשייו לגלות אמפתיה לאחר, לעמדתו הקורבנית, לקשייו בשיתוף הפעולה מול יחידת הפיקוח על עברייני מין ולסירובו לטיפול הכולל קבלת טיפול תרופתי. לפיכך, לא מצאנו מקום להקלה בעונשו ולקיצור תקופת מאסרו אך בשל הבעת רצונו בטיפול והתחלת קבוצה טיפולית.

יש לזכור, כי רמת הסיכון הנשקפת מן המערער להתנהגות מינית פוגענית - גבוהה והטיפול הדרוש להורדת רמת הסיכון הוא טיפול ממושך, שהמערער מצוי אך בראשיתו. לכך מתווסף עברו הפלילי המכביד, רובו ככולו בעבירות מאותו סוג ממש, והעובדה כי המאסרים המרובים שריצה המערער כמו גם העובדה כי מעל ראשו היה תלוי מאסר מותנה וצו פיקוח לא הרתיעוהו כלל. אכן, המערער זקוק לטיפול, והטיפול בו יועיל, ככל שיצלח, לחברה כולה ויש לעודדו ללכת בדרך זו. אולם בה בשעה, חובה על בית המשפט לשוות לנגד עיניו את הילדה הקטנה שנפלה טרף למעשיו הקשים, שחייה וחיי משפחתה נטרפו משהוטחו יום בהיר אחד למערבולת מטלטלת שהסיטה אותם לדרך ארוכה ומייסרת של התמודדות, יום יום ולילה לילה. בנוסף, על בית המשפט לראות לנגד עיניו גם את אותם קורבנות עתידיים, שהרחקת המערער מן החברה תציל מגורל דומה. לפיכך, בצדק קבע בית המשפט קמא כי "שעה שמדובר בעבריו מין רצידיביסטי, נעדר כל הרתעה אישית, וישנו חשש כי עם שחרורו יחזור לבצע עבירות, או אז זהו המקרה שאין די ברטוריקה מחמירה, יש לבכר את האינטרס הציבורי לאפשר לדיני העונשין לעשות את שלהם ו'לגדור את הפרצות'. בכך תינתן הלכה למעשה הגנת בית המשפט לכל אותם קטינים וחסרי ישע מפני מעשיו הרעים של הנאשם".

גם הקביעה כי אין בנסיבות חייו של המערער - שחלקן נוגע לעניינים שהתרחשו לפני שנים רבות - כדי להצדיק התחשבות בקביעת מיקומו במתחם העונש, מוצדקת ואין להתערב בה.

11. לבסוף, נציין כי על פי האמור בתסקיר העדכני, המערער אף טרם שילם את הפיצוי שהוטל עליו, חרף הזמן שעבר, וגם נסיבה זו עומדת לו לרועץ שעה שהוא מבקש הקלה בעונשו. ברי, כי הפיצוי נועד לסייע לקטינה להתחיל בתהליך שיקום, הצפוי להיות ממושך ואשר כרוך בעלות כספית גבוהה, ואי תשלום, מבלי שניתן לו הסבר, הינה נסיבה המקשה על הקלה עם המערער (ע"פ 6421/11 סמרי נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (29.5.2012)).

12. לאור כל זאת, גזר דינו של המערער משקף, כנדרש וכראוי, את שאט הנפש והגנאי שבמעשיו החמורים של המערער, תוך מתן ביטוי הולם לסיכון הגבוה הנשקף ממנו ולצורך בהרחקתו מן הציבור בשל כך. נוכל רק לקוות, כי המערער יירתם לתהליך טיפולי משמעותי, שיהא בו כדי להפחית ממידת הסיכון שנשקף ממנו, לתועלתו האישית

ולתועלת החברה כולה.

13. סוף דבר, הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"א בכסלו התשפ"ב (25.11.2021).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט
